

Top 50 RA's in bedrijfsleven 2010

Wie zijn de 'hoogste' RA's in het Nederlandse bedrijfsleven? 'de Accountant' presenteert voor de vierde maal de vijftig 'machtigsten': RA-bestuurders in beursgenoteerde ondernemingen en de grootste niet-beursgenoteerde bedrijven.

TEKST TOM NIEROP, PETER VAN RIETSCHOTEN, ERWIN BREIJ | BEELD MARJA BROUWER, SIMONE VAN ES

Elf nieuwe gezichten deze keer in de top 50. Een enkeling is vorige keren aan de aandacht ontsnapt – gegevens van niet-beursgenoteerde ondernemingen zijn niet altijd makkelijk beschikbaar – maar anderen zijn echt ‘nieuw’ in hun functie. ‘Echt nieuw’ is ook de hoogste nieuwkomer, Jacques Koenen. Dit voormalige NIVRA-bestuurslid vervulde in augustus 2009 zijn positie als hoofd van de interne accountantsdienst bij zorgverzekeraar CZ voor die van financieel directeur bij dezelfde onderneming. CZ boekte in 2008 een jaaromzet van ruim vijf miljard euro en daarmee haalt Koenen net de top 10.

TOP 10: ÉÉN NIEUWKOMER

Afgezien van Koenen telt de top tien één nieuwe naam. De nummer negen van 2009, Floris Waller (cfo van Pon Holdings) schoof door het vertrek van twee andere hooggenoteerden (zie hierna) twee beslissende plaatsen op naar dit topsegment. De huidige top drie is identiek aan die van 2009 en wordt met ruime afstand aangevoerd door Jan Nootgedagt. De voormalige hoogste baas van Ernst & Young stapte in april 2009 over naar een positie als financiële man van Aegon. De tweede plaats wordt wederom bezet door Gerard Ruizendaal, die na cfo-functies te hebben vervuld bij diverse onderdelen van Philips, daar in februari 2007 lid werd van de Groepsraad. Nummer drie is nog steeds Gerard van Olphen, sinds 2002 lid van de executive board en sinds april 2007 cfo van de financiële dienstverlener Eureko. Een opvallende *inhoudelijke* wijziging in de top 10 betreft Marcel Smits. Vorig jaar bekleedde hij als cfo bij KPN nog de vierde positie op de lijst. Maar na vijf jaar in die functie vertrok Smits – naar verluidt vanwege enig tumult tussen de bestuurders – naar de Verenigde Staten om daar per 1 oktober 2009 te beginnen als financieel directeur van het Amerikaanse levensmiddelenconcern Sara Lee. Daarmee keerde Smits via een virtuele ‘U-bocht’ terug op de zesde plaats van de nieuwe ranglijst.

OVERIGE NIEUWKOMERS

De totale ranglijst van dit jaar telt naast Koenen nog tien andere ‘echt nieuwe’ gezichten. Hoogst gepositioneerde nieuwkomer, op achttien, is Joris Dierick. Hij werd in juli 2009 benoemd tot cfo van Microsoft Central and Eastern Europe, na sinds 2001 allerlei financiële functies

bij dat concern te hebben bekleed. Vóór 2001 werkte Dierick zes jaar bij PricewaterhouseCoopers.

De twee andere nieuwe gezichten bij de hoogste 25 zijn Dirk Schoon en Eric Steeghs. De eerste is al enige jaren cfo bij Allianz Nederland Groep (24) en Steeghs werd in september 2009 benoemd tot directeur financiën bij spoorbeheerder ProRail (25). De 52-jarige Steeghs vervulde voorheen leidinggevende financiële functies bij Fortis en ABN AMRO, en was tot zijn overstap naar ProRail directeur Finance Operations bij Fortis. Sterkte klimmer op de ranglijst is Erik ter Horst. Vorig jaar stond hij als cfo van BT Benelux nog genoteerd op 43, maar sinds 1 januari 2009 vervult hij dezelfde functie bij een ander concernonderdeel, BT EMEA and Latin America. Het omzetverschil deed hem 21 treden stijgen naar een plaats net buiten de top10.

VERDWENEN

Acht mensen verdwenen uit de lijst. De twee hoogste ‘vertrekkers’ – beiden in de top 10 van 2009 – zijn André Boudewijns en Ton Lammers.

André Boudewijns stond vorig jaar nog op zeven als *chief integration officer* van het uit een fusie tussen uit Friesland Foods en Campina ontstane zuivelconcern FrieslandCampina. Daar vertrok hij in mei 2009. Hij houdt zich nu als zelfstandige bezig met advisering en interim-management.

Ton Lammers, vorig jaar nog nummer negen, vertrok per 31 december 2009 als cfo en vice-voorzitter van de raad van bestuur bij voedselconcern Vion vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Een derde top 10-bestuurder, Rinse de Jong, staat dit jaar nog op de valreep in de top 10. De Jong treedt per 30 april 2010 terug als *chief financial officer* van energiebedrijf Essent.

Een opvallende vertrekkers uit de lijst is de nummer veertien van 2009, toenmalig ceo Ron Icke van USG People. Hij trad daar af per 1 oktober 2009 vanwege “meningsverschillen over de te volgen koers van het bedrijf” en kreeg als vertrekpremie anderhalf jaarsalaris inclusief pensioenbijdragen mee (1,35 miljoen euro).

Ook opvallend is het verdwijnen van Ton van der Steenhoven, vorig jaar op 19. Steenhoven was van 2000 tot april 2009 cfo van de met de nodige publicitaire stofwolken gefailleerde autohandelaar Kroymans Corporation. Sinds januari 2010 is hij als *European finance*

director van Polymer Group verantwoordelijk voor de Finance & Control voor de Europese regio van dat concern.

Andere aftreders waren Gosse Boon (tot februari 2009 cfo van Gansewinkel Groep op 27) en de nummer 29 van vorig jaar, de in augustus 2009 als cfo van technologisch dienstverlener GTI afgetreden Gerard Krielen.

Luurt van der Ploeg, als cfo van projectontwikkelaar Multi Corporation vorig jaar op veertig, verdween uit de top 50 vanwege omzetzakelijkheid.

Douwe van der Werf zag zijn notering op 41 per 1 april 2009 ‘verloren gaan’ door zijn overstap als cfo van ingenieursbureau Grontmij naar vastgoedbedrijf Breevast (veel lagere omzet).

ZEVEN CEO'S

Het van vorige jaren bekende beeld dat registeraccountants doorgaans vooral de top bereiken op basis van hun financiële expertise en niet zozeer vanwege puur bestuurlijke vermogen, blijft ongewijzigd. Zeven van de RA's in deze top 50 zijn geen cfo maar ceo. Met *chief strategy officer* Gerard Ruizendaal (Philips Electronics) en general manager Sietske Laan (Nikon Euorpe) meegerekend komt de categorie algemene bestuurders dit jaar op negen, een meer dan vorig jaar. Ron Icke verdween uit dit selecte gezelschap (zie hiervoor), maar opmerkelijk ■

Onderzoek 2010

Voor dit onderzoek zijn de besturen en raden van commissarissen van beursgenoteerde bedrijven gescand op aanwezigheid van RA's. Hetzelfde is gedaan voor de grootste niet-beursgenoteerde ondernemingen, voor zover de gegevens beschikbaar waren. Voor de top 50 zijn alleen leden van **raden van bestuur** geselecteerd, hetgeen in de praktijk neerkomt op *chief financial officer* (financieel directeur) en in een enkel geval *chief executive officer* (algemeen directeur). In enkele gevallen waarin de precieze functie niet geheel duidelijk is of een andere omschrijving kent, is op basis van gezond verstand besloten tot wel of niet opname.

Voor het ‘wegen’ van de functies is het **omzetcriterium** gekozen (**boekjaar 2008**). Dit omdat omzetten minder fluctueren dan winstcijfers en dus een iets stabielere maatstaf vormen voor de omvang en het ‘belang’ van een bedrijf. De gegevens zijn ontleend aan de jaarverslagendatabase van Companyinfo.nl, in enkele gevallen aan informatie van het bedrijf zelf.

10 Jacques Koenen

De carrière van Koenen (54) begon in 1977 op de IAD van DSM. Eind 1981 stapte hij ("op zoek naar meer ontplooiing en ervaring") over naar een rechtsvoorganger van PricewaterhouseCoopers en oefende daar ruim vier jaar het openbaar beroep uit. In 1986 keerde hij terug naar het bedrijfsleven (hoofd IAD bij rechtsvoorganger CZ Zorgverzekeraar) en in 2009 werd hij ("na uitvoerig te hebben geproefd van het bestuurlijke") benoemd tot financieel directeur/cfo van deze onderneming. Koenen is tevens programmadirecteur van de (postinitiële) accountancyopleiding aan Maastricht University en was de afgelopen jaren onder meer bestuurslid van NIVRA en lid van diverse werkgroepen en commissies.

Profijt RA-opleiding: "Het snel en in volle breedte kunnen doorgronden van processen, organisaties en hun vraagstukken. Analyses kunnen uitvoeren en daarna bijna altijd de vinger op de juiste plaats leggen. En nog belangrijker: je ervan bewust zijn dat je naar het maatschappelijk verkeer een verplichting hebt; daaraan kan je alleen voldoen met een goed pakket waarden en normen, dus met integriteit."

Ups en down: "De benoeming tot financieel directeur/cfo is natuurlijk een up. Negatief was in eerste instantie een zwaar auto-ongeluk dat mijn vrouw en mij overkwam in 1983. Ruim een jaar uit de running, ook daardoor voelde ik me niet best. Maar het voordeel was wel dat ik leerde relativeren, het leven vanuit een ander perspectief te zien. Ik loop niet meer blindelings achter mezelf aan."

Lering openbaar beroep uit financiële crisis: "Ten eerste dat het beroep nog meer dan voorheen een signalerende functie moet hebben. Er wordt te vaak gesteld dat er volgens de regels is gecontroleerd, maar te weinig wordt de onjuiste weergave van procesrisico's aan de kaak gesteld. De crisis is een leerpunt: gaarne in de verslaglegging meer substance in plaats van form."

Eigen lering crisis: "De waarde van openbare noteringen – AEX, Dow Jones – is meermalen gebleken niet de actuele waarde te zijn. Dat heeft tot grote schommelingen en schokeffecten geleid, zie bijvoorbeeld de af- en toename van de dekkingsgraden van pensioenfondsen. Dat is slecht voor het vertrouwen en de stabiliteit."

'Gaarne in de verslaglegging meer substance in plaats van form.'

12 Erik ter Horst

Zijn heafo-stage bij Coopers & Lybrand Dijker Van Dien (nu PwC) beviel van beide zijden, waarop Ter Horst (40) in 1993 bij genoemd kantoor in vaste dienst trad. "Veel leren, sterke ontwikkeling van zowel theoretische kennis als praktische vaardigheden, snel doorgroeien." Na tien jaar kwam de keuze tussen enerzijds het partnership met bijbehorende vaktechnische specialisatie en verdieping en anderzijds de kans op verdere verbreding en leidinggeven. Ter Horst koos voor het laatste en ging naar Priority Telecom en in 2007 naar BT (British Telecom). Daar is hij nu cfo/vice president EMEA and Latin America, met verantwoordelijkheid voor 16.000 medewerkers en een omzet van 4,3 miljard euro.

Profijt RA-opleiding: "Goede theoretische basis, solide background, maar vooral ook voor de omgeving waarin en waarvoor je werkt belangrijk je een stuk vertrouwen, je straalt een goede mate van integriteit uit – dit is een belangrijke waarde in de financiële omgevingen en dat moet vooral ook zo blijven."

Ups en downs: "Ooit een keer betrokken geweest bij het faillissement van een start-up: niet leuk, wel leerzaam. Ook reorganisaties in bijvoorbeeld Zuid-Amerika kunnen, met name vanwege het feit dat daar weinig tot geen sociale vangnetten zijn, tot hele schrijnende situaties leiden. Daar moet je voor de continuïteit van de blijvers doorheen, maar het is bepaald niet leuk. Soms een moeizame tweestrijd tussen gevoel en ratio. Ups zijn de zelf opgezochte leercurves waarlangs mijn carrière zich voltrekt: mooie functies en inderdaad de ontwikkeling in de breedte die mij indertijd voor ogen stond."

Lering openbaar beroep uit financiële crisis: "De crisis heeft duidelijk gemaakt dat de accountant niet alleen bezig moet zijn met regeltjes en vaktechniek, maar veel meer oog moet hebben voor de omgeving waarin en waarvoor hij werkt; dit tezamen met meer visie op de marktontwikkelingen van de cliënt, op diens business en op de risico's die daar kunnen optreden. Dit zal een veel prominenter rol moeten hebben in de beeldvorming van een openbaar accountant om uiteindelijk te kunnen komen tot een afgewogen oordeel."

Eigen lering crisis: "Ten eerste dat de financiële man zich niet moet beperken tot cijfertjes en rapportages, maar een generalistisch beeld moet hebben van de gehele onderneming. Ten tweede: met name de financiële man moet integer blijven, hij moet zijn rug recht houden en tegenwicht bieden als ambities van andere bestuursleden en de integriteit met elkaar dreigen te botsen."

'Financiële man moet tegenwicht bieden als ambities van andere bestuursleden en de integriteit dreigen te botsen.'

Top 50 RA's in het bedrijfsleven

RA	Functie	Bedrijf	Genoteerd	Omzet 2008 (mln €)
1 (1) Jan Nooitgedagt	cfo	Aegon	AEX	34.082
2 (2) Gerard Ruizendaal	chief strategy officer	Philips Electronics	AEX	26.385
3 (3) Gerard van Olphen	cfo	Eureko	niet	18.328
4 (5) René Hooft Graafland	cfo	Heineken	AEX	14.319
5 (6) Robert Jan van de Kraats	cfo	Randstad	AEX	14.038
6 (4) Marcel Smits	cfo	Sara Lee	NYSE	9.200
7 (8) Rinse de Jong	cfo	Essent	niet	9.038
8 (10) Marco Keim	ceo	Aegon Nederland	niet	6.675
9 (11) Floris Waller	cfo	Pon Holdings	niet	5.356
10 (-) Jacques Koenen	financieel directeur	CZ	niet	5.257
11 (12) Guus Stoelinga	cfo	Leaseplan Corporation	niet	5.078
12 (43) Erik ter Horst	cfo	BT EMEA and Latin America	niet	4.959
13 (16) Hans Wouda	cfo	Van der Sluijs Groep	niet	4.563
14 (17) Arie van 't Hof	cfo	HAL Trust	Euronext Amsterdam	3.563
15 (13) Ronald van der Mark	cfo	Maxeda	niet	3.164
16 (15) Peter Wennink	cfo	ASML	AEX	2.954
17 (18) Frank Dorjee	ceo	Draka	AMX	2.707
18 (-) Joris Dierick	cfo	Microsoft Central and Eastern Europe	niet	2.300
19 (20) Huub van Roozendaal	cfo	Sligro Food Group	AScX	2.168
20 (25) Arjan van de Kerk	cfo	Van Oord	niet	1.896
21 (23) Robert Smith	ceo	Koninklijke Coöperatie Cosun	niet	1.689
22 (24) Tine van de Werken	cfo	Koninklijke Coöperatie Cosun	niet	1.689
23 (21) Johan Turkesteen	cfo	Stork	niet	1.772
24 (-) Dirk Schoon	cfo	Allianz Nederland Groep	niet	1.526
25 (-) Eric Steeghs	directeur financiën	ProRail	niet	1.464
26 (-) Cees den Ouden	financieel directeur	Argos Groep	niet	1.463
27 (22) Bert van der Schelde	cfo	Logica Outsourcing Services	niet	1.460
28 (26) Bernard Tijds	cfo	Damen Shipyards Group	niet	1.350
29 (30) Walter van der Schaaff	cfo	Sanoma Magazines	niet	1.247
30 (34) Aart Duijzer	cfo	Refresco Holding	niet	1.246
31 (39) Peter van Rossum	cfo	Unibail-Rodamco	AEX	1.216
32 (36) Theo Strijbos	cfo	Macintosh Retail Group	AScX	1.186
33 (28) Jos Nijhuis	ceo	Schiphol Group	niet	1.154
34 (33) Sietske Laan	general manager	Nikon Europe	niet	1.136
35 (31) Kees van der Waaij	ceo	Unilever Nederland Holdings	niet	1.135
36 (35) Jan de Boer	cfo	Eriks Group	Euronext Amsterdam	1.132
37 (-) Fred Brouwer	cfo	IHC Merwede Holding	niet	1.090
38 (-) Paul Langelaan	cfo / Geschäftsführer	NKT Cables Group GmbH	niet	1.041
39 (38) Jack de Kreij	cfo	Vopak	AMX	939
40 (32) Theo Eysink	cfo	Bombardier Transportation, divisie Services	niet	970
41 (42) Hans Kooijmans	cfo	IMCD Group	niet	784
42 (37) Henk Kroeze	cfo	SNS Bank	niet	773
43 (-) Cornelis Wielaart	financieel directeur	Van Wijnen Holding	niet	747
44 (-) Bert-Jan Ruempol	ceo	ForFarmers	niet	741
45 (-) Reinier Steen	cfo	ForFarmers	niet	741
46 (45) Michel Lamie	voorzitter	De Goudse Verzekeringen	niet	717
47 (46) Jan Arie van Barneveld	ceo	Brunel International	AScX	714
48 (47) Gerrit Bruinsma	cfo	Smit Internationale	AMX	705
49 (-) Koos Boot	cfo	Koninklijke Wegener	Euronext Amsterdam	693
50 (44) Fred Arp	cfo	Telegraaf Media Groep	AScX	685

Top 20 Commissarissen

RA	Functie	Bedrijf	Genoteerd	Omzet 2008 (mln €)
1 (1) Kees Storm	non-executive director	Unilever	AEX	40.523
	commissaris	Aegon	AEX	34.082
	independent board member	Anheuser-Busch InBev	Euronext Brussel	16.102
	member of the board of directors	Baxter International	NYSE	8.439
	president-commissaris	KLM	niet	8.028
	commissaris	Pon Holdings	niet	5.251
2 (3) Piet Hoogendoorn	commissaris	ING	AEX	66.291
	commissaris	ConQuaestor	niet	73
3 (2) Ben van der Veer	commissaris	Aegon	AEX	34.082
	commissaris	FrieslandCampina	niet	9.454
	non-executive director	Reed Elsevier	AEX	6.721
	commissaris	TomTom	AEX	1.674
	commissaris	Siemens Nederland	niet	1.067
4 (6) Henk Scheffers	commissaris	FrieslandCampina	niet	9.454
	commissaris	Wolters Kluwer	AEX	3.374
	commissaris	BAM Group	AEX	8.835
	president-commissaris	Aalberts Industries	AMX	1.751
5 (4) Gerard Ruizendaal	commissaris	TNT	AEX	10.983
6 (5) Cor Herkströter	president-commissaris	DSM	AEX	9.297
7 (8) Herman Hazewinkel	commissaris (treedt af in mei 2010)	VolkerWessels	niet	5.393
	commissaris	Schiphol Group	niet	1.154
	president-commissaris	TKH Group	AScX	965
	president-commissaris	Smit Internationale	AMX	705
	commissaris	Zeeman Groep	niet	476
8 (-) Gosse Boon	commissaris	VION Food Group	niet	8.540
9 (9) Robert Jan van de Kraats	commissaris	SNS Reaal	AMX	5.153
	commissaris	Ordina	AMX	696
10 (10) Jos Nijhuis	commissaris	SNS Reaal	AMX	5.153
11 (13) Leon van den Boom	commissaris	Schuitema	niet	3.182
	commissaris	OAD Groep	niet	838
	commissaris	Inter Access Groep	niet	129
	president-commissaris	RFS Holland Holding	niet	111
	commissaris	ConQuaestor	niet	73
12 (12) Ron Icke	commissaris	Heijmans	AMX	3.631
	commissaris	KAS Bank	AScX	130
13 (11) Johan Bartelds	commissaris	Heijmans	AMX	3.631
14 (14) Rinus Arentsen	commissaris	Océ	AMX	2.909
15 (-) Kees van der Luijt	commissaris	Delta	niet	2.211
	commissaris	Vidomes	niet	104
16 (15) Cees Griffioen	commissaris	Gasunie	niet	1.506
	commissaris	Tennet	niet	469
	commissaris	Berenschot Holding	niet	70
17 (-) Rob Ruijter	commissaris	Wavin		1.581
	commissaris	Unit 4		394
18 (16) Geert Wirken	commissaris	Bauer	Frankfurt MDAX	1.455
	president-commissaris	ICTS Europe Holdings	niet	347
	president-commissaris	Batenburg Beheer	Euronext Amsterdam	156
19 (-) Jan Lobbezoo	commissaris	ASM International	AMX	747
	commissaris	Smartrac	Frankfurt	112
20 (17) Robert van der Meer	commissaris (plaatserv. voorzitter)	Corio	AEX	398
	commissaris	KAS Bank	AScX	130
	president-commissaris	Robein Leven	niet	119

Vet = staat ook in de Top 50, 'Kleine' commissariaten (< 50 mln euro omzet) zijn niet vermeld., Rangorde personen op basis van totale omzet vermelde bedrijven.

18 Joris Dierick

Na de studies agrarische economie (Wageningen) en bedrijfseconomie (VU) volgde Dierick (39) tevens de postdoctorale accountantsopleiding aan de VU. Alvorens in 2000 bij Microsoft in dienst te treden, werkte hij vijf jaar bij PricewaterhouseCoopers als auditmanager van de internationale IT-business unit. Bij Microsoft was hij onder meer finance director Nederland, business controller Europa en financial director Microsoft International. Dierick is per 1 juli 2009 benoemd tot cfo Central & Eastern Europe.

Profijt RA-opleiding: “Extra basis door kennis en inzicht, hele nuttige fundering door de theorie. Ontwikkeld is een gestructureerde manier van kijken. Mede daardoor ben ik in staat in korte tijd een goed beeld te vormen van de business, de organisatie, de processen en de mensen. Ik heb door de opleiding vooral geleerd de vertaalslag te maken tussen de businessproblematiek en de financiële performance van bedrijven.”

Ups en downs: “De carrière is snel verlopen, tot nu toe heb ik mooie functies gehad en daarin talenten en kwaliteiten ten nutte kunnen maken. Een down was de reorganisatie van de Europese organisatie van Microsoft. Dat leverde onzekerheid en lastige vragen voor anderen en mijzelf op over de toekomst; vragen ook over hoe je in zo’n situatie toch het verschil kan maken.”

Lering openbaar beroep uit financiële crisis: “Ik kijk daarbij vooral naar Oost-Europa, mijn huidige werkterrein. Hoe meer bedrijven en regeringen bereid zijn (geweest) van de crisis te leren, des te sneller zijn ze aan het terugkomen. Een negatief voorbeeld is Griekenland. Daar is de verandereingsbereidheid van met name de overheid te gering. Ander leerpunt is dat het verschil ook wordt gemaakt door hoe men op de crisis reageert. Is de houding ‘het is de markt die tegenzit’, of ontstaat er extra leiderschap dat op zoek gaat naar oplossingen? Het openbaar beroep kan – op het snijvlak van accountant en consultant – vooral aan de tweede reactie een goede bijdrage leveren.”

Eigen lering crisis: “A crisis differentiates people. Meer dan ooit heb ik begrepen dat je het beste resultaat krijgt door op het juiste moment de juiste rol te vervullen. Hetzij die van de nieuwsgierige die zoveel mogelijk wil begrijpen, hetzij toch weer de accountant annex consultant, hetzij de leider die met zijn organisatie uit wil stijgen boven het ‘de schuld van de markt’ en actief blijft zoeken naar de beste strategie en er ook hard aan meewerkt om die te implementeren.”

‘Ik heb door de opleiding vooral geleerd de vertaalslag te maken tussen businessproblematiek en financiële performance.’

22 Tine van de Werken

Is sinds 2008 lid van de conserndirectie en cfo bij Royal Cosun. Dit is enerzijds een voedingsmiddelenconcern met een omzet van 1,8 miljard euro en anderzijds een coöperatie met circa tienduizend leden. Na haar studie bedrijfseconomie (Erasmus Universiteit) trad Van de Werken in dienst bij de accountantsorganisatie Coopers & Lybrand Dijker van Dien. Daar werkte ze vooral in de internationale praktijk. Maar “als accountant sta je toch meer langs dan in het veld, ik miste de inhoudelijke betrokkenheid”. Ze stapte over naar de afdeling concern Controlling van Cosun en groeide daar door tot haar huidige functie.

Profijt van RA-opleiding: “De keuze voor de accountancy bood mij de mogelijkheid om in korte tijd breed kennis te maken met verschillende ondernemingen en sectoren. Ook ontstond zo de kans mezelf verder te ontwikkelen via de postdoctorale opleiding en binnen de werksfeer snel door te groeien. Doordat ik inderdaad bij veel bedrijven over de vloer ben gekomen, heb ik veel geleerd over en van de diversiteit van organisatieculturen en- structuren en de invloed daarvan op processen en medewerkers. De opleiding is een fantastische mogelijkheid om in korte tijd met veel verschillende bedrijven, mensen, situaties en processen in aanraking te komen. Gaandeweg realiseerde ik mij ook dat er meerdere wegen bestaan om je doel te bereiken.”

Ups en downs: “Qua carrièreverloop hoor je mij niet klagen. Ik kan niet zeggen dat ik last heb van het Glazen Plafond. Ik heb vooral vertrouwen gekregen om steeds weer nieuwe uitdagingen aan te gaan. Minder leuk zijn ingrijpende keuzes die je maakt bij reorganisaties, zoals het sluiten of verplaatsen van een fabriek. Dit zijn vervelende beslissingen die altijd veel verdriet en spanning met zich mee brengen.”

Lering openbaar beroep uit financiële crisis: “Het valt met name op hoe weinig professionals hun verantwoordelijkheid nemen. Financiële instellingen wijzen naar toezichthouders, toezichthouders naar accountants, accountants naar regelgevers en regelgevers worden vervolgens verleid om nog meer regels op stellen en uit te storten over de bedrijven. Meer regels leiden helaas tot meer en meer form. Ik vind dat het beroep terug moet naar substance over form. Echter, gezien de huidige claim-cultuur ben ik bang dat dit waarschijnlijk een utopie is.”

Eigen lering crisis: “De financiële crisis gaat vooral over thinking the unthinkable. Het bevestigt dat risicomanagement en scenarioplanning belangrijke onderdelen moeten zijn van het aansturen van een onderneming.”

‘Ik kan niet zeggen dat ik last heb van het Glazen Plafond.’

25 Eric Steeghs

Na bedrijfseconomie aan de Erasmus Universiteit kwam Steeghs (52) in 1981 bij de toenmalige ABN Bank terecht in de 'ICT-hoek'. Al gauw begreep hij dat die toen nog nieuwe discipline behoefte had aan een theoretisch kader (met behulp van onder meer de AO-leer) en mede daarom besloot Steeghs de postdoctorale accountantsopleiding aan de VU te gaan volgen. Na diverse leidinggevende functies in zowel ICT als Finance bij ABN Amro stapte Steeghs in 2009 over naar ProRail en werd daar CFO.

Profijt RA-opleiding: "De AO-leer heeft aan de ICT de nodige professionalisering bijgedragen. Daar ben ik getuige van geweest en heb er zelf aan kunnen meewerken. Daarnaast heeft de theoretische achtergrond van de opleiding, in combinatie met tal van leerervaringen, mij in staat gesteld een carrière-switch naar finance-functies te maken. En van mijn ervaring in bijvoorbeeld projectmanagement en Transaction Banking (dat diensten aan cfo's levert) kan ik nu goed gebruik maken. Voordeel was en is ook dat ik in diverse situaties vanuit meerdere invalshoeken een soort brugfunctie kan vervullen."

Ups en downs: "De periode bij de bank was een geweldige tijd met een mooie, afwisselende carrière. Jammer dat het met de bank gegaan is zoals het is gegaan. Het onnodig uiteenvallen gaf mijzelf toch wel een gevoel van verlies."

Lering openbaar beroep uit financiële crisis: "Hét leerpunt lijkt mij dat het risico-management zich in goede tijden nog beter bewust moet zijn van geheel andere scenario's dan groei en voorspoed. Men zal meer tijd en energie moeten steken in het identificeren en uitwerken van risico's, dat is onvoldoende gebeurd. En ik vind dat de accountant daar een taak in had kunnen hebben en voor de toekomst die taak zeker heeft."

Eigen lering crisis: "Houd je hoofd koel. Als de business snel naar beneden gaat, is rust van de kant van de cfo beslist noodzakelijk. Probeer ook als het even kan oog te hebben voor kansen en aarzel niet om correcties uit te voeren in business, processen en organisatie. Wat ik ook heb geleerd is dat de wereldwijde veerkracht van de gezamenlijke economieën groter is dan alom werd gedacht. Ruim een jaar geleden werd nog rekening gehouden met een langdurige crisis, maar nu zijn er toch al weer duidelijke tekenen van herstel. De doemberichten van toen lijken toch te negatief geweest."

'De wereldwijde veerkracht van de gezamenlijke economieën is groter dan alom werd gedacht.'

is de entree van Frank Dorjee. Dorjee was sinds 2004 cfo en lid van de raad van bestuur van kabelproducent Draka Holding maar is daar per 1 januari 2010 gepromoveerd tot ceo en bestuursvoorzitter. Dorjee werkte van 1986 tot 2001 bij KPMG en was tussen 2001 en 2004 cfo bij Van der Moolen.

De hoogste 'ceo-RA' is nog steeds Marco Keim van Aegon Nederland.

TWEE VROUWEN

Het aantal vrouwelijke top-RA's in het bedrijfsleven blijft onveranderlijk laag en hun identiteit is dezelfde als in 2009. Tineke van de Werken, financieel directeur van voedingsmiddelencoöperatie Cosun, staat op 22. De enige andere vrouw in de top 50 is de eerdergenoemde Sietske Laan, general manager van Nikon Europe (op 34).

COMMISSARISSEN

Drie bestuurders uit de top 50 hebben naast hun dagelijkse functie als cfo of ceo ook nog een of meer commissariaten: Gerard Ruizendaal (Philips Electronics), Robert-Jan van der Kraats (Randstad) en Jos Nijhuis (Schiphol). Vorig jaar waren er nog zes van deze 'dubbelaars' maar Marcel Smits (nu bij Sara Lee in de VS) beëindigde zijn commissariaten en Fred Arp stopte als commissaris bij Wereldhave. Ron Icke (oud-USG People) is nog wel commissaris, maar heeft niet langer een ceo-functie.

Absolute commissariatenkampioen blijft oud-Aegon-topman Kees Storm (zie kader), met zes commissarisposten die hem in gezamenlijke omzet gemeten op afstand aan kop plaatsen. De 'zwaarste' individuele commissarispost (ING) wordt daarentegen bekleed door oud-Deloitte-topman Piet Hoogendoorn. (Vorig jaar was dit ook al het geval, maar toen is door een fout het winst- in plaats van omzetcijfer in de lijst beland.) In aantal commissariaten gemeten volgen oud-KPMG-baas Ben van der Veer, Leon van den boom en Herman Hazewinkel nummer één Kees Storm op de voet, met elk vijf commissarisposten. Hazewinkel beëindigt deze maand (mei 2010) echter zijn 'zwaarste' commissariaat, bij zijn voormalige werkgever VolkerWessels. Nieuw in de commissarissenlijst zijn Gosse Boon (tot vorig jaar cfo bij Van Gansewinkel Groep), Kees van der Luijt (oud-cfo Inter Access Groep), Rob Ruijter (oud-cfo VNU) en huidig NIVRA-bestuurlid Jan Lobbezoo (ex-Philips). □

* Research voor dit artikel is verricht door Erwin Breijl. De top 50 is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld maar pretendeert geen absolute volledigheid. Over niet-beursgenoteerde bedrijven is niet altijd voldoende informatie eenvoudig en systematisch beschikbaar. Ook is niet altijd eenvoudig te zien of iemand wel of geen RA is. Aanvullingen zijn zeer welkom en kunnen worden gemaild naar deaccountant@nivra.nl.

** De complete resultaten zijn beschikbaar op Accountant.nl (Feiten & Cijfers).